

Συμμετοχή του ΕΘΙΑΓΕ σε γαλλική εντομολογική αποστολή στο Κιργιστάν

Δρ Αθανάσιος Κουτρούμπας, Αναπληρωτής Ερευννητής

Ινστιτούτο Προστασίας Φυτών Βόλου

Patassius tianschanicus (υψόμετρο 2.500 μ.)

Ο **λεπιδοπτερολογικός** σύλλογος της Γαλλίας οργάνωσε εντομολογική αποστολή στα υψίπεδα του Κιργιστάν για τη συλλογή εντομολογικού υλικού διάρκειας 26 ημερών, από τις 25 Ιουνίου μέχρι την 21^η Ιουλίου 2006.

Το Κιργιστάν μέχρι το 1991 ανήκε στις Σοβιετικές Δημοκρατίες του Νότου και συνορεύει με το Ουζμπεκιστάν, το Καζακιστάν, το Τατζικιστάν και την Κίνα. Έχει έκταση 200.000 τ.χλμ., μέσο υψόμετρο 2.500 μ. και πληθυσμό 4.500.000 κατοίκους. Ο πληθυσμός αποτελείται κατά μεγάλο μέρος από Μογγόλους και μικρότερο από Κιργισιανούς (ψηλοί με γαλιανά μάτια) και Ρώσους. Το κλίμα είναι καθαρά ηπειρωτικό. Λόγω του ανάγλυφου της (κορυφές 7.500 μ. και απρόσιτες κοιλάδες), η χώρα δεν έχει ακόμα ερευνηθεί από εντομολογικής πλευράς και προσφέρεται για νέες ανακαλύψεις στον τομέα αυτόν, ιδιαίτερα σε λεπιδόπτερα της «Παλαιοαρκτικής Ζώνης».

Στην αποστολή συμμετείχαν 13 εντομολόγοι και μία ανθρωπολόγος. Αρχηγός και διοργανωτής της αποστολής ήταν ο καθηγητής Jean Marc Gayman και συμμετείχαν γνωστά ονόματα της «Συστηματικής Εντομολογίας» όπως ο Dr Bernard Lalanne-Cassou, του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας των Παρισίων, ειδικός στα Noctuidae, ο Bernard Turlin, ειδικός στα Lepidoptera-Rhopalocera, ο Gerard Charet, ειδικός στα Coleoptera Carabidae με μεγάλο αριθμό νέων καταγραφών και ο Dr Francois Michel βιολόγος-γενετιστής του C.N.R.S. της Γαλλίας. Από ελληνικής πλευράς συμμετείχε, μετά από

πρόσκληση του γαλλικού συλλόγου, ο εντομολόγος του Ινστιτούτου Προστασίας Φυτών Βόλου (ΕΘΙΑΓΕ) Δρ Αθανάσιος Κουτρούμπας, ο οποίος διαθέτει μεγάλη εμπειρία σε παρόμοια ταξίδια, αφού έχει ήδη πραγματοποιήσει μεγάλο αριθμό αποστολών αυτού του είδους σε διάφορες περιοχές του πλανήτη και διαθέτει ιδιωτική εντομολογική συλλογή με περισσότερα από 60.000 έντομα.

Η συνάντηση της ομάδας έγινε στις 25 Ιουνίου στο αεροδρόμιο Heathrow του Λονδίνου και με πτήση μέσω Ιερεβάν της Αρμενίας έφθασε στις 5:30 π.μ. της 26^{ης} Ιουνίου στην πανέμορφη πρωτεύουσα του Κιργιστάν Bishkek που βρίσκεται σε υψόμετρο 1.000 μ. Στο αεροδρόμιο περίμενε την ομάδα ο γνωστός Κιργισιανός εντομολόγος Sergei Toropov και οι συνοδοί της αποστολής ήτοι: ο οδηγός-ξεναγός για τους τόπους αναζήτησης των εντόμων, ο οδηγός του οχήματος, που θα μετέφερε τα μέλη της αποστολής και η σύζυγός του, που ήταν και η μαγείρισσα της ομάδας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ομάδα είχε εφοδιασθεί με ειδική άδεια συλλογής εντόμων από το Υπουργείο Γεωργίας του Κιργιστάν. Το όχημα μεταφοράς ήταν ένα γιγαντιαίο όχημα του ρωσικού στρατού ειδικά κατασκευασμένο για τον πόλεμο του Αφγανιστάν εφοδιασμένο με είκοσι καθίσματα και χώρους αποθήκευσης εφοδίων.

Μόλις φορτώθηκαν σκηνές, υπνόσακοι, ρουχισμός, σακίδια, τρόφιμα, νερό και λοιπός εξοπλισμός, η ομάδα ξεκίνησε για τα υψίπεδα της χώρας. Η πρώτη διανυκτέρευση έγινε στα 2.300 μ., ενώ την επόμενη ο καταυλισμός οργανώθηκε στα 3.300 μ., στο ύψος των πρώτων χιονών, στο πέρασμα Ala-Bel Pass, όπου η ομάδα παρέμεινε για τρεις ημέρες.

Οι συνθήκες διαβίωσης ήταν σκληρές, ειδικά οι πολύ χαμηλές νυκτερινές θερμοκρασίες -5°C έως -7°C . Κάθε πρωί υπήρχε πάγος ή χιόνι επάνω στις σκηνές, τα οποία έλιωναν γύρω στις 9:00 π.μ. Όμως η καθαρότητα της ατμόσφαιρας λόγω των χαμηλών θερμοκρασιών έδινε τη δυνατότητα στα μέλη της αποστολής να τραβήξουν εκπληκτικές φωτογραφίες των πανέμορφων τοπίων αυτής της χώρας.

Η αναζήτηση των εντόμων στις στέπες και στις υψηλότερες κορυφές οδηγούσε τους εντομολόγους με τη μεγαλύτερη εξάσκηση και αντοχή σε υψόμετρα γύρω στα 4.000 μ. για τη σύλληψη των πιο σπάνιων ειδών. Οι πορείες υπήρξαν εξουθενωτικές λόγω των αποστάσεων από την κατασκήνωση, του δύσβατου των ορεινών όγκων και των ποταμών,

Τα μέλη της αποστολής (πρώτος από αριστερά ο κ. Κουτρούμπας) στα 3.400 μ.

αλλά κυρίως εξαιτίας της έλλειψης, λόγω υψομέτρου, επαρκούς οξυγόνου.

Η ομάδα κάθε δύο-τρεις μέρες άλλαζε σημείο κατασκήνωσης και έλεγχε περιοχές διαφορετικών υψομέτρων από 1.900 μ. μέχρι 4.300 μ. κάτω από δύσκολες συνθήκες, λόγω θερμοκρασιών, που στα υψόμετρα αυτά δεν ξεπερνούν τους 16 °C με 17 °C και λόγω του ανάγλυφου του εδάφους. Συνήθως η εγκατάσταση γινόταν στα 3.000 μ. και ελέγχθηκαν συνολικά 18 περιοχές. Κάθοδοι σε μικρότερα υψόμετρα (1.700 μ.) και διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχεία έγιναν μόνο 4 και αυτό κυρίως για εφοδιασμό σε τρόφιμα και τηλεφωνική επικοινωνία με τις οικογένειες των μελών της αποστολής για ενημέρωσή τους.

Νερό στην ομάδα δεν έλειψε ποτέ, λόγω αφθονίας ποταμών και ρυακιών που δημιουργούν τα χιόνια και οι παγετώνες αυτής της χώρας. Το νερό εχορηγείτο μετά από βρασμό.

Η χώρα είναι μια απέραντη στέπα με τεράστιες λιβαδικές εκτάσεις γεμάτες από κοπάδια αιγοπροβάτων, αλόγων και βοοειδών. Στα πολύ μεγάλα υψόμετρα υπάρχουν και γιακ. Οι δασικές εκτάσεις σπανίζουν και περιλαμβάνουν είδη *Abies*, *Picea*, *Pinus*, *Populus*, *Salix* και *Betula*. Οι στέπες καλύπτονται από λιβαδική ποώδη βλάστηση με άνηθη εκπληκτικής ομορφιάς κυρίως των *Ranunculaceae* και *Papaveraceae*.

Στην πανίδα της χώρας συναντά κανείς αρκούδα, λεοπάρδαλη των χιώνων, λύκο, λευκή αλεπού, τσακάλι, αγριόχοιρο, ελάφια, αίγαγρο, αγριοπρόβατο, μεγάλα και μικρά τρωκτικά. Συχνότατη ήταν η εμφάνιση αετών, γυπών, γυπαετών, γλαυκών και ιεράκων. Οι ποταμοί, τα ρυάκια και οι λίμνες είναι γεμάτα πέστροφες και σολομούς, τους οποίους οι κάτοικοι αλιεύουν και πωλούν είτε νωπούς είτε καπνιστούς.

Η εντομοπανίδα είναι πολύ πλούσια κυρίως σε λεπιδόπτερα. Ο Δρ Αθανάσιος Κουτρούμπας έφερε στην Ελλάδα πάνω από 800 άτομα λεπιδόπτερων, από τα οποία 8 είδη του γένους *Parnassius*, 7 είδη του γένους *Erebia*, 9 είδη του γένους *Colias*, πολλά είδη *Nymphalinae*, *Satyrinae*, *Pieridae*,

Υψόμετρο 3.180 μ. (ο κ. Κουτρούμπας όρθιος δεύτερος από δεξιά).

Lycaenidae, *Hesperiidae*, *Arctiidae*, *Sphingidae*, *Lymantriidae* και *Geometridae*. Είδη άλλων τάξεων εντόμων συνελέφθησαν σε πολύ μικρό αριθμό. Πάρα πολλά από τα συλλεχθέντα είδη είναι νέα αποκτήματα για την εντομολογική συλλογή του ερευνητή.

Σε γενικές γραμμές η αποστολή χαρακτηρίστηκε από όλα τα μέλη ως απολύτως επιτυχής. Υπήρχε σοβαρότητα στην ομάδα και ομοψυχία χωρίς διαφωνίες ή διαπληκτισμούς και ο καθημερινός αγώνας και η κοινή διαβίωση συνετέλεσαν ώστε να δημιουργηθούν νέες φιλίες και συνεργασίες μεταξύ των μελών της αποστολής.

Με τη συμμετοχή του Δρα Αθανασίου Κουτρούμπα, εντομολόγου του Ι.Π.Φ. Βόλου, σ' αυτή την πραγματικά δύσκολη, αλλά μοναδικού ενδιαφέροντος αποστολή των Γάλλων ειδικών, αφενός μεν το ΕΘΙΑΓΕ έκανε αισθητή την παρουσία του, για μια ακόμη φορά, στο διεθνή χώρο, αφετέρου δε, ήρθε στη χώρα μας ένα σημαντικό και εξαιρετικού επιστημονικού ενδιαφέροντος υλικό. 🌿

Πληροφορίες: *Ινστιτούτο Προστασίας Φυτών Βόλου, Οδός Φυτόκου, 380 01 Βόλος*
τηλ.: 24210 61087, fax : 24210 68921, e-mail: instfyt@hol.gr